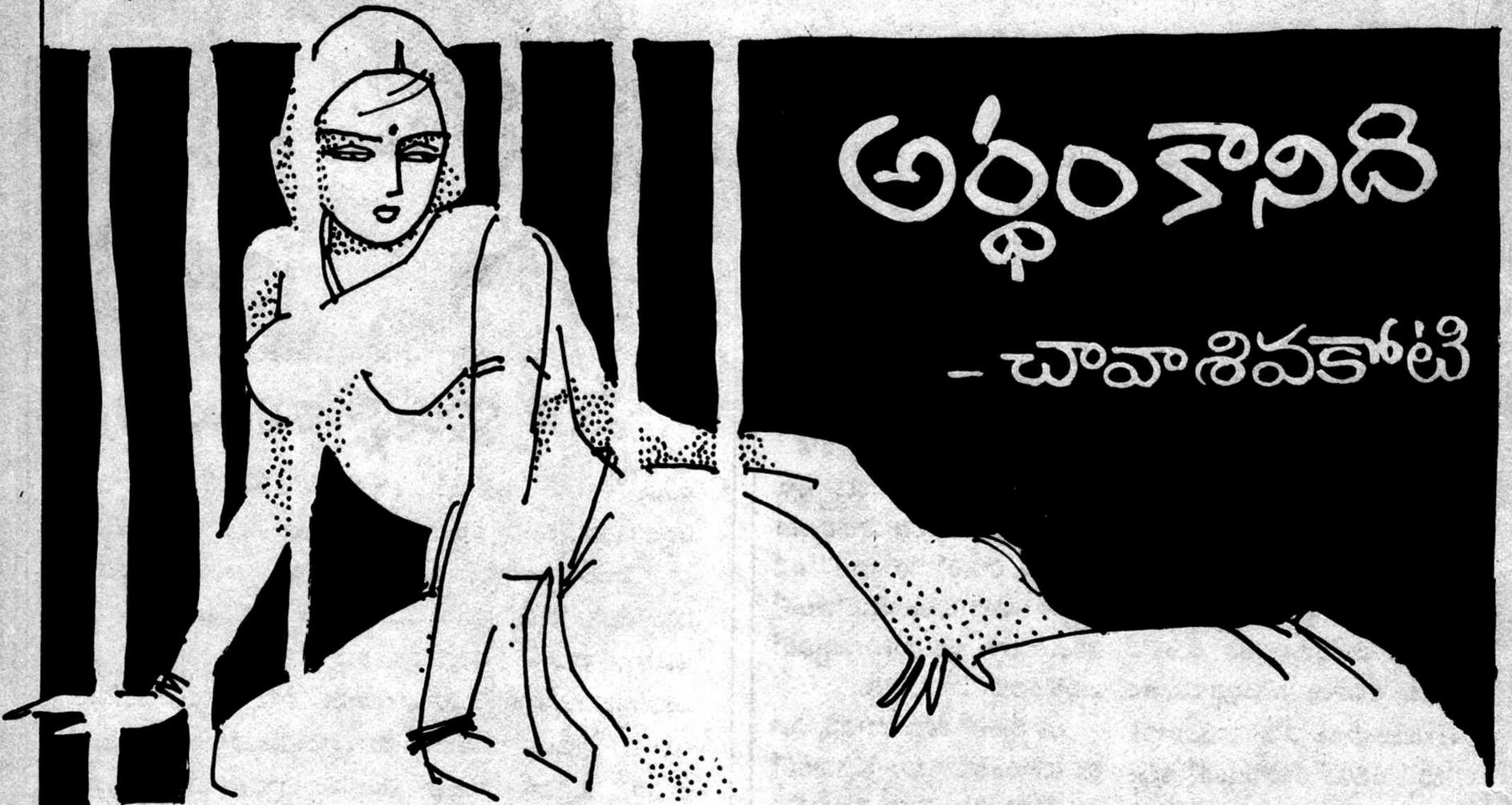

అర్థం కాలిది

- బావాజివకాటి

మా పక్క పోర్ట్ లో 'కల్పన' అనే స్కూలు టీచరుండేది. అసలు ఆవిడ చదువు కోసమే - కల్పన తల్లి సుభద్రమ్మ - వున్న పల్లెలో వున్నంత మేరకు అమ్మేసుకొని తొనుకొచ్చింది! మా ఇంట్లోనే రెండు గదుల పోర్టును ఖాళీగా వుండడాన అద్దెకిచ్చాం. అప్పటి నుంచి మా పక్కనే వుంటూ వచ్చారు. కల్పన బిఎస్సీ పాసయింది. ఆ తరువాత బి.ఇడి.,కి వెళ్ళింది. అదీ పూర్తి చేశాక ఉద్యోగాల వేటలో పడింది. గవర్నమెంటు జాబు కోసం వెతుకుతూనే- ఓ ప్రైవేటు స్కూలులో - టీచరుగా చేరింది.

చెబుతూనే వుంది. బండిపాలెం స్కూలులో ఎనిమిది నుంచి స్టాఫ్ వున్నారు. అక్కడ పనిచేస్తున్న రోజులలో ఆ ఊరి కుర్రాడొకడు ఎక్స్ క్యూజ్ ఎస్.ఐ.గా సెలక్టు అయ్యాడు. అతగాడి పేరు రఘు. బస్సుస్టాండ్ లో కల్పనకూ, రఘుకు ఒకసారి పరిచయమైంది. అదీ ఎలాగంటే స్కూలు స్టాఫ్ లోని మురళీకి రః రఘు బావమరిది. అంచేత పరిచయం వేశాడు. వీరి పరిచయం కొద్ది కొద్దిగా ముదిరి ఒకరికొకరు ఆకర్షితులయ్యారు. ఒకనాడు, రఘు, కల్పన కలిసినప్పుడు మామూలు పలకరింపులు పూర్తి అయ్యాక, "ఒక నెలలో నేను ఉద్యోగంలో చేరుతున్నాను, రఃలోపు పెళ్లి చేసుకొమ్మంటున్నారు మావాళ్ళు" అన్నాడు నవ్వుతూ.

రోజూ సాయంత్రం ఆరు గంటల నుంచి ఎనిమిది గంటలదాకా 'సైన్సు' సబ్జెక్టు ట్యూషన్ చేపేర్చింది. ఇక్కడికి కూడా దాదాపు నలభై యాభై మంది వచ్చి చదువుకునే వారు. మాకే ఒక్కోసారి 'ఏమిటి చికాకు' అనిపించేది. కానీ, ఆ తల్లి బిడ్డల మంచితనం, కలుపుగోలుతనం వల్ల ఏమీ అనలేక పోయేవాణ్ణి. ఒకనాడు కల్పన సంతోషంగా ఇంటికి తిరిగి వచ్చి "యాజులు గారూ- నాకు ఉద్యోగం వచ్చింది" అంది.

ఇంత బెల్లం ముక్క పెట్టు చల్లటి వార్త తెచ్చింది" అని పెద్దగా పిలిచి చెప్పాను. నాకూ అంత సంతోష మనిపించింది.

"మీకేం? ఉద్యోగముంది! అంతో ఇంతో స్థిరాస్తి వుంది! పైగా బాగానే వుంటారు! అంచేత 'నేను పెళ్లికి సిద్దమే' అని చెప్పేయండి చాలు. ఆడ పిల్లల తండ్రులు ఎంతో కొంత దండిగానే ముడుపు పట్టుకొని క్యూలో హాజరవుతారు" అంది నవ్వి.

"శుభం తల్లీ - మంచి మనసుంటే చాలు - ఆ భగవంతుడు కూడా చల్లగానే చూస్తాడమ్మా" అని, "సుభద్రమ్మా, సుభద్రమ్మా అమ్మాయి నోట్ల

తల్లి పరుగున వచ్చి రః వార్త విని, సంతోషించి దిష్టి తీసి పారేసింది.

"మీకు పెళ్లి చేసుకోవాలనే ఆలోచన లేదా?" అడిగాడు రఘు.

ఆ రాత్రి నాకెందుకో అనుమానమొచ్చి "అమ్మా, కల్పనా నిన్ను ఎక్కడికి వేశారు" అడిగాను.

"ఉంది, కానీ ఓ లక్షయినా నా దగ్గర వుండాలి గదా! వరుడెప్పుడూ పిల్ల బావుండాలి, ఉద్యోగమూ వుండాలి, అంతో ఇంతో డబ్బు ఇవ్వాలి, లాంఛనాలు దండిగా జరపాలని అని చూస్తాడు. ఇదీ రః

"బండిపాలెం" అంది. "ఫరవాలేదు, అరవై పైసల టికెట్టు" అనుకున్నాను. ఆ తరువాత ప్రైవేటు స్కూలులో రాజీనామా ఇచ్చింది కల్పన. ట్యూషన్లు మాత్రం

పటిష్ఠమైన కట్టడాలకు
చిరకాల మన్నికకు

సమాజం ఏప్పుడు సూరుతుందో ఏమో" అంది.

"మనం మార్చే ప్రయత్నం చేయొచ్చు కదా" అన్నాడు కొంటెగా చూస్తూ.

"ఒక్క మనతో ఏదీ మారదు! సామాజికంగా ఈ మార్పు రావాలి."

"ఒకరితో మనకేం కాని కల్పనా - నువ్వు సరేపంటే - నీ ఆస్తి పాస్తులతో సంబంధం లేకుండా విన్ను పెళ్ళాడాలని వుంది! అదీ నీకు మనస్థూర్తిగా ఇష్టమైతేనే" అన్నాడు కళ్ళలోకి చూస్తూ-

ఒకసారి సీరియస్ గా చూసింది కల్పన. ఆ తరువాత ఆడపిల్లలా తలదించుకొంది. ఒక్క క్షణం ఆగి 'నన్ను ఆలోచించుకోనివ్వండి' అని-

"మీరూ మరోసారి ఆలోచించుకోండి. తొందరపాలు వల్ల - మంచి కంటే చెడే ఎక్కువ జరుగుతుందని నా భావన" అని వెళ్ళిపోయింది.

మూడో రోజు రఘు కల్పనకు కల్పన అడిగింది.

"ఏం ఆలోచించుకున్నారు" అని.

"నా నిర్ణయంలో మార్పు లేదు. నీ మాట కోసమే ఎదురుచూస్తున్నాను" అన్నాడు.

"అలా అయితే- నాకూ ఇష్టమే" అని "ఇక నా వివరాలు చెప్తాను - వినండి" నాకు మా అమ్మ వుంది, నాన్న లేడు. ఆవిడ మనతో వుంటే మీరెలాంటి అభ్యంతరం లేదు కదా?" అంది.

"నేనే వుండకూడదా?" అన్నాడు రఘు.

"వుంటుంది. కానీ- నేను తప్ప ఆవిడకెవ్వరూ లేరు. నన్ను చూడనిదే వుండలేదు. నా చదువు కోసం వున్నదంతా అమ్మకొని ఇక్కడికొచ్చింది. ఎన్ని కష్టాలో పడి చదివించింది, నన్నిలా తీర్చి దిద్దింది. అందేత నాకామె ప్రాణం, దైవం కూడా! అయితే ఆవిడకు మన వెంట వచ్చి వుండాలనే ఆశ లేదు. నేనే అడుగుతున్నాను మీ అభిప్రాయం తెలుసుకుందామని" అంది.

నవ్వాడు, సమాధానం మాత్రం చెప్పలేదు. మొదట చెప్పిందే భాయమేమో.

"ఇక నా దగ్గర నలభై వేల రూపాయలున్నాయి! అమ్మ దగ్గర వున్న డబ్బు మాత్రం నా పెళ్ళికి సరిపోతుంది" అంది.

"నీ దగ్గర ఎంత వున్నా- నాకెందుకు?" అన్నాడు నవ్వి.

"మనం వెంటనే నేరుగా వుండాలి వస్తుందా? మీ ఇంట్లో వుండాలా?"

"అది ఇంకా తేలలేదు! నువ్వు సరే అన్న తరువాత ఆ విషయం ఆలోచిస్తాను" అన్నాడు.

"అయితే మిమ్మల్ని పెళ్ళాడడానికి నాకెలాంటి అభ్యంతరమూ లేదు" అంది సిగ్గుపడుతూ.

ఆ తరువాత రఘు అక్కడ కనిపించలేదు పరుగెత్తాడు.

కల్పన వెళ్ళి చాలా బాగా జరిగింది. హానీమూన్ పేరుతో అజంతా ఎల్లోరాలూ, పూనా, బొంబై తిరిగి వచ్చారు దంపతులు.

వేరింటి కాపురం పెట్టారు. అన్ని సామాన్లనూ అమర్చుకొని, ఎవరి ఉద్యోగాలకు వారు సోతూ చాలా ముఖంగా వుంటున్నారు.

నెల గడిచి పోయింది క్షణంలా కొత్త దంపతులకు రఘు ఒక నాడు బాగా తాగి వచ్చాడు.

అప్పుడు మాటాడ లేదు కల్పన. ఆ స్థితిలో పక్కలోకి రమ్మన్నా కిమ్మనక వెళ్ళి భరించింది.

తెల్లారక - "అలా తాగి ఇంటికి రావచ్చా?" అనడిగింది కల్పన అందుకు నవ్వి "తాగినా తాగక పోయినా నేను వుండేదిక్కడనే గదా!" అన్నాడు, అదేమీ తప్పకానట్టుగా మొఖం పెట్టి.

"తాగడం తప్ప అనిపించ లేదా మీకు?" అంది తిరిగి రెట్టిస్తూ.

"నేను పని చేస్తున్న డిపార్ట్ మెంటు అది. నా మట్టురా వుండేది సారాయికి సంబంధించిన కాంట్రాక్టర్లే! నేను తిరుగాడేదీ దాంట్లనే అందేత తప్పడం లేదు" అన్నాడు.

"అమురంలో పని చేసే వాడు దాన్ని తాగి - ఫెస్టివెల్స్ తయారు చేసే వాడు దాన్ని తాగి, మందులు తయారు చేసే వాడు దాని తాగి - స్కాప్ చేసే వాడు దాన్ని తాగితే స్కాప్ జీతం వస్తుందా? ఈ వచ్చే జీతం మన కుటుంబానికి ఆధార భూతమవుతుంది. అంతే కానీ" అం యాండగా

"కల్పనా స్టీజ్... షట్" అన్నాడు లేస్తూ.

"నోరు మూసుకొనేంత తప్ప నేనేం చేసానో చెప్పండి" అంది కల్పన నిలదీస్తూ.

"నేనింతే. నా మంచి సూర్యును కోరుకోవద్దు! ఇక పైన ప్రశ్నించ వద్దు, మవ్వేమిటి? ఎలా వున్నావు?" అని నేనింత వరకు విన్నడగ లేదు, నువ్వు నన్ను ప్రశ్నించకు" అంటూ వెళ్ళి పోయాడు. అది మొదలు తాగుడు విపరీతమైంది.

ఇంటికి రావడానికి - వెళ్ళి పోవడానికి టైం లేదు. అసలు తనకే తెలిసేది కాదు, నేనూ ఒక నాడు మందలించాను." "అసలు నువ్వెరు?" అన్నట్టుగా చూసి - వెళ్ళిపోయాడు - నాకు తల తీసేసినట్లు యింది.

ఒక నాడు నేను బయట వాలు కుర్చీలో కూర్చుని చదువుకుంటుండగా కల్పన తలుపులు తెరచుకొని గాబరగా బయటకు పరుగెత్తుకొచ్చింది.

వంటపై లంగా తప్ప వీరలేదు! ఉలిక్కి పడ్డట్టుగా నేను లేచాను.

"ఏంమ్మా" అంటూ నా చాటున భయంగా దాక్కుంది.

"ఇప్పుడు టైమెంత? పగలు రెండు గంటలు, రెండున్నరకు నేను స్కూలుకెళ్ళాలి. నన్ను పక్కెక్కమని తాగి వున్న తిమ్మిరిలో బలవంతం చేస్తున్నాడు. నా మాట వినిపించుకొనే స్థితిలోలేదు పైగా వంట మీద మాట పోగయినా లేకుండా అవవ్యాంగా నిల్చుని వున్నాడు. 'ఇతనితో ఎలాగో అర్థం కావడం లేదు' అని కంట తడి పెట్టుకుంది.

ఇంతలో తలుపు దాకా తూలూతు వచ్చి ఆగి "కల్పనా, రా అనికేక లేయసాగాడు.

నేను కల్పనను నా ఇంట్లోకి తీసుకెళ్ళి - నా భార్య వీర ఇచ్చి స్కూలుకు పంపాను. అతనలాగే ఓ గంట సేపు ఇంట్లో రంకెలు వేసి ఏ మూలనో పడి పోయి నిద్ర పోయి వుంటాడు.

ఆరు మాసాల ఇలాగే గడిచాయి ఇతని బాధకు ల్యూషన్ చెప్పడం మానుకుంది. ఒకనాడు తెల్లనారు రుఖామున కల్పన తలుపుకోడితే లేచాను. చేతుల నిండా 'రక్తం' వుంది. నాకు భయమేసింది. "ఏం జరిగిందమ్మా" అనడిగాను. లోపలకు చూపించింది భయంగా వణుకుతూ నేను అటుగా చూసాను. రఘు కొన ఊపిరివిడుస్తూ కనిపించాడు! ఏం జరిగిందన్నాను. "తాగుడే కాక ఏవో మాత్రలు మింగి మూడు గంటల సుంచి చిత్ర హింసలు పెడుతున్నాడుట పారి పోబోతే కొట్టి మరీ ఆక్రమించుకున్నాడు. వంటంట్లోకిపరుగెత్తాను. అయినా వెంట పడి వదల లేదు. ఏం చేయాలో తోచి చావ నూ లేదు! కత్తి పీట దొరికింది! దగ్గరికొస్తే చస్తావు" అన్నాను. అయినా వచ్చాడు. నేను కత్తిపీట విసిరాను. అరుస్తూ క్రింద పడి పోయాడు. నేను బలవంతంగా గుంజినా అది - ఆయన శరీరం మంచి ఊడి రావడం లేదు" అంది ఏడూస్తూ

నాకు కాలా చెయ్యి అడ లేదు. పోలీసు లొచ్చారు. కల్పనను అరెస్టు చేసారు. భర్తను చంపిన హింసకి అని పేపర్లు వ్రాశాయి.

జీవిత శైలు పడింది. ఈ వార్త విన్న ముఖ దమ్మ గుండె ఆగి మరణించింది.

కల్పనకు మిగిలిన నా అన్నదిక్కు కూడా పోయింది.

ఇదంతా నా కళ్ళెదురుగా జరిగింది, అయితే ఇంత మంచి తల్లి కూతుళ్ళకు వదల్చిన శిక్షేనా ఇది? ఇందులో నాళ్ళ దోషం ఏమిటి? అన్నది మాత్రం అర్థం కాలేదు.

ఒక్కసారి మీరూ ఆలోచించి చూడండి. నేను మాత్రం జరిగింది జరిగినట్టు రాశాను.

1-3-91 ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య పరిషత్తు